

Från nyhet till vardagsnytta

Sex, unga & klamydia

Nationell konferens om
verktyg och arenor för
prevention

22-23 oktober 2009

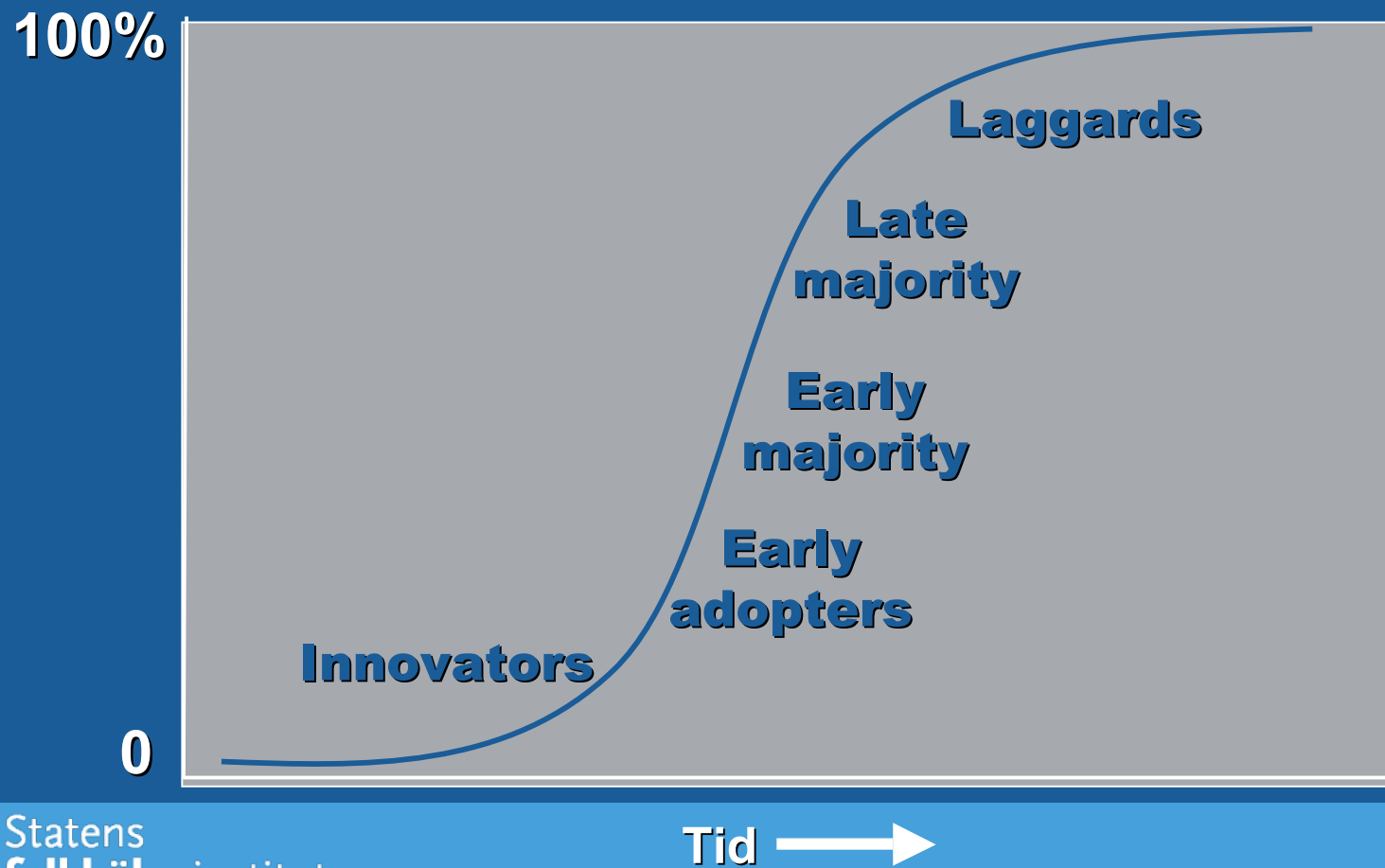
karin.guldbrandsson@fhi.se

Statens
folkhälsoinstitut

Spridningskurvan (i bästa fall)

(E. Rogers 2003)

... varför ser det ofta ut så här?

(efter Sundell 2008)

100%

”One of the greatest pains to human nature is the pain of a new idea”
(Walter Bagehot 1873)

0

Tid →

Statens
folkhälsoinstitut

Kampen mot skörbjugg och barnsängsfeber

Vi behöver **evidensbaserade metoder för implementering** av evidensbaserade metoder

Från nyhet till vardagsnytta

Behandling av gravida som riskerar att föda för tidigt med syfte att minska andningsproblemen hos det nyfödda barnet

1969 – den första studien på djur

1972 – de första studierna på människa

1979 – fem RCT-studier, tydliga rekommendationer

1991 – används av 5-10% av alla kliniker i UK

1997 – används på ca 95% av alla kliniker i UK

(Hanney 2005)

Metod OCH implementering

Metod

- Vilka komponenter ingår i metoden?
- Vilka effekter kan man förvänta sig?
- Programföljsamhet

Implementeringsprocess

- Vilka implementeringskomponenter ingår?
- Vilka effekter kan man förvänta sig?

Effektiv implementering av effektiva metoder ger resultat – inget annat (efter Fixen m fl 2005)

		Implementering	
		Effektiv	Ineffektiv
Metod	Effektiv	+	-
	Ineffektiv	-	-

Det behövs ett behov

Lokala behov är en viktig faktor för att implementering av en ny metod ska fungera

”andelen unga med klamydia ökar i kommunen”

När behoven uttrycks explicit ökar chanserna till lyckad implementering

”vi behöver en ny metod för klamydiaförebyggande arbete i kommunens skolor och ungdomsmottagningar”

Rätt metod på rätt sätt

Implementeringen fungerar bäst om metoden

- är relevant (Yetton 1999)
- har relativa fördelar (Greenhalgh 2005, Rogers 2003, Dirksen 1996, Aubert 2001)
- överensstämmer med gällande värderingar (Greenhalgh 2005, Rogers 2003, Denis 2002, Glaser 1980, Rohrbach 2006, Mihalic 2003, Aubert 2001, Ferlie 2001)
- är lätt att använda (Greenhalgh 2005, Rogers 2003, Meyer 1988, Denis

Rätt metod på rätt sätt

Implementeringen fungerar bäst om metoden

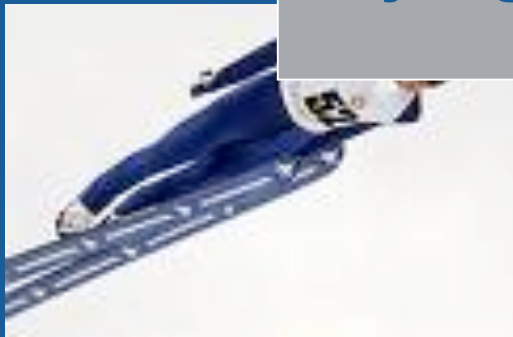
- är möjlig att testa (Greenhalgh 2005, Rogers 2003, Yetton 1999)
- visar synliga resultat snabbt (Greenhalgh 2005, Meyer 1988, Denis 2002)
- går att anpassa till lokala förhållanden (Greenhalgh 2005, Rogers 2003, Glaser 1980)
- erbjuder generaliserbar kunskap (Greenhalgh 2005, Aubert 2001)

Snabb spridning av nya metoder inom idrotten

- Relativa fördelar
- Lätt att använda
- Synliga resultat snabbt

Rätt metod **på rätt sätt**

- **Kombinationer av insatser** (Gotham 2004, Fixsen 2005, Rohrbach 2006, Grol 2000, Bero 1998, Ager 2001, Kelly 2000)
- **Tidig involvering av användarna** (Greenhalgh 2005)
- **Resurser** (Rohrbach 2006, Mihalic 2003, Robinson 2006, Greenhalgh 2005, Rogers 2003, Fitzgerald 2002)
- **Feedback** (Fixsen 2005, Greenhalgh 2005)

Information och utbildning räcker inte!

(Fixsen 2005, Azocar 2003, Davis 1995, Denton 2003, Rogers 2002)

Alltså ...

- Bedöm och uttryck behovet
- Välj en relevant och effektiv metod
- Involvera utförarna i tidigt skede
- Organisatoriskt och finansiellt stöd
- Maximera implementeringsstödet
- Återkoppla till utförarna

Inget upplevt behov – ingen lyckosam implementering!

Läs mer om implementering

www.fhi.se

Foto: Mats Fitzroy/Norlandia

Uppslagsverk Barn & Unga

Statens folkhälsoinstitut har utvecklat ett webbaserat uppslagsverk om hälsofrämjande insatser för barn och unga. Texterna bygger på forskning och det finns länkar till källorna för den som vill veta mer.

Webb: www.fhi.se

Klicka vidare på Uppslagsverk Barn & Unga.
Använd sökfunktionen för att hitta svar på dina frågor.

Child and Adolescent Health – an Encyclopaedia

A web-based encyclopaedia on child and adolescent public health is available at the Swedish National Institute of Public Health. The texts are based on research and links to the sources are provided.

Webb: www.fhi.se

Click the British flag and then enter the encyclopaedia.
Use the search page in order to find answers to your questions.

Statens
folkhälsoinstitut

Checklista för implementering

Det finns lokalt definierade behov

Ja

Nej

Behov:

Andelen unga med klamydia har ökat

Den föreslagna metoden kan möta behoven

Ja

Nej

Metod:

Ökad kondom användning genom insatser för ökad tillgänglighet

Checklista för implementering

Metodkomponenterna är definierade Ja Nej

Metoden utgörs av:

Öka tillgången till kondomer på arenor där ungdomar vistas

Förväntade effekter:

Fler unga använder kondom

Färre unga får klamydia

Checklista för implementering

Implementeringskomponenterna är definierade Ja Nej

Implementeringen utgörs av:

Utbildning av personal, materialinköp, anpassning av organisationen etc.

Förväntade effekter:

x antal fler barnmorskor, skolsköterskor och andra relevanta personalgrupper tillhandahåller kondomer

x antal fler kondomer delas ut per år

Checklista för implementering

Metoden är:

- relevant Ja Nej
- bättre än rådande metoder Ja Nej
- effektiv (evidensbaserad) Ja Nej
- kostnadseffektiv Ja Nej

Checklista för implementering

Metoden är:

- förenlig med rådande värderingar Ja Nej
- lätt att använda Ja Nej
- möjlig att testa i liten skala Ja Nej
- möjlig att anpassa Ja Nej

Checklista för implementering

System för uppföljning och feedback Ja Nej

Planering för överlämnande Ja Nej

Resurser (tid, pengar, personal) Ja Nej

Adekvat och långsiktig budget Ja Nej

